

September 2006 (med några senare tillägg)

HULLIBULLIREDAKTÖREN OM FÖRSKOLEKLASS

www.gurgelkott.com (hullibulli)

[Se även](#)

Jag vill inte leva i ett samhälle där det är viktigare att kunna stava till gymnasium än till Tjostakovirts.

(Okej då. Man kan stava till honom på en massa olika sätt, men inte gärna som jag gjorde nyss) ([kolla](#)) (nej, kolla inte)

SEXÅRINGAR I SKOLAN

Den nya och vingklippta specialupplysningstiden

Sexåringar och många femåringar har satts i skolbänken. Vi som tycker att det är dåligt har bakbundits lite i debatten eftersom de ansvariga hävdar att barnen ändå får leka och att de inte måste göra läxor. Min bedömning är att de går i skolan och att man inte är ärlig med det. Det vore mer renhårigt att säga ”vi tycker att man ska börja skolan när man är sex, och det har vi beslutat och genomfört” än att hålla på med dagens hycklande. Det skulle gynna diskussionen.

De forskare vilkas idéer politikerna lyssnade till när de beslutade om sexåringarna önskade inte att barnen skulle börja i skolan redan vid sex års ålder. Forskarna ville bara få en bättre övergång från förskola till grundskola.

När jag i september 2006 skrev den text som följer här nedan kände jag inte till att ett forskarlag nyligen har studerat hur det i praktiken blev för förskoleklassbarnen. Laget konstaterar att Sverige nära nog har övergått till tioårig skola med start vid sex års ålder. Länk till lite info om boken *Förskoleklassen – ett tionde skolår?: [HÄR](#)*. [BESTÄLL VIA LIBER](#) (sök på en av författarna, t.ex. Fritjof Sahlström).

Jag har nu således förstått att frågan redan är ”stor” och att jag - min lilla avcellade ohjärning - som vanligt har kletat runt i min egen bubbla. Fast vad jag har skrivit blir ju inte mindre relevant för att vetenskapsmän har skrivit (åtminstone delvis) samma sak...

Barnen sitter vid bänkar i klassrum. Barnen kallas elever. De går i samklass med äldre barn som går i grundskolan. De fem- och sexåringar som vill lära sig att läsa och räkna välkomnas att göra det (det har jag inget emot, så länge det är *verkligt* frivilligt.). Pedagogerna kallas mentorer. Om barnen ska stanna hemma måste föräldrarna *ansöka* om ledighet från denna frivilliga verksamhet. Under mina barns tidigare förskolegång har vi fått veta att barn ska hållas hemma när föräldrarna inte arbetar, men under det sista läsåret i förskolan gäller tydligen motsatsen. Åtminstone enligt den kommunala förskoleklassidkare som vi för närvarande anlitar. Enligt Skolverket får den enskilda skolan ha interna ordningsregler av den typen men får inte avslå en begärd ledighetsansökan som rör ett icke skolpliktigt barn. Jag tycker att det då borde heta ”meddelande om ledighet”. Att min kommun har valt att kalla det ”ansökan” är ett tecken på att den vill ge sken av att förskoleklassbarnen omfattas av skolplikt. Varför?

Det här är såvitt jag känner till den enda kommunala barnomsorg som erbjuds för sexåringar i min kommun och den bär benämningen förskoleklass (i folkmun oftast sexårsverksamhet eller bara sexårs).

Om jag inte har misstagit mig så ska förskoleklass vara ungefär tre timmar om dagen. I min kommun går sexåringarna i förskoleklass sex timmar om dagen. Om förskoleklassen ska inkludera lek och annat som hör förskolan till borde barnets totala vistelsetid räknas in i förskoleklassens verksamhetstid. Jag kan bara se en tänkbar orsak till att barnens förskoleklassdag ändå är sex timmar – nämligen att man räknar bort frileksraster, måltider och annat som man i förskolan räknar till själva verksamheten. Är inte det ett tydligt tecken på att skolarbete värderas högre än förskolearbete i den verksamhet som har till uppgift att sammansmälta förskolan med skolan?

Förskoleklassen är en blandform mellan förskola och skola. Ett mål är att grundskolan ska ta intryck av förskolan. Har det blivit så? Jag tycker att det snarast verkar ha blivit tvärtom. Själva förskoleklassen - en den mjuka övergången från ”dagis” - tycks röra sig väldigt nära skolgång, något som jag tror att alldeles för många föräldrar vill att deras barn ska börja med så tidigt som möjligt. Tillåt mig att fabulera lite (överdriva lite - eller kanske jättemycket - och vara en flunderbarbro alltså, men jag beskriver en stark känsla vars välgrundade ursprung i verkligheten är påtaglig för mig, även om det gäller en fjäder som här har uppförstorats till en kyckling för att synas bättre. Kanske jag snarare hårdar än överdriver - det är skillnad!). De är nog rädda att det kommer att gå dåligt för barnen i livet om barnen inte är vuxna och avfantasierade vid nio års ålder. Om de inte är det kanske de inte får ett jobb som är tillräckligt inkomstbringande och då kan de inte köpa någon lyxvilla (internationell standard, Afrika inräknat), eller ens hyra en av banken. Och då blir de ledsna. Misslyckade. Får leva i misär. Precis som om de inte fick det ändå när man stjal av deras barnslighet (utan att ens använda den själv)! (I och för sig ligger det nog något i föräldrarnas oro - de som blir utslagna blir allt mer utslagna. Men nog lär det dröja tills de utslagna i allmänhet kommer från just min kommun, Vallentuna. Det är knappast barnen härifrån (över lag) som inte lär sig läsa. Läs förresten på [Lite annat skolgrejs och näraliggande och det och sånt](#)).

Istället för att beröva barnen deras barnslighet borde de vuxna återuppbygga den barnslighet de själva är i gapande behov av. Och, för att se lite ”vuxet” på saken, om de vuxna blir lite barnsligare så kommer de lättare att kunna inspirera barnen att vilja lära sig att läsa.

Fy på mig. Nu struntade jag i att jag var bakbunden. Jag pratade om sexårsverksamheten som om den vore skolgång. Förlåt mig, jag kunde inte låta bli. Vilken utbildning anses för övrigt mest meriterande i fall av brist på lärare med den integrerade förskole- och lågstadietkompetensen? Vem föredrar man i valet mellan en som har förskolekompetens och en som har lågstadietkompetens? Det centrala i den frågan kommer att vara viktig hur det än fibblas fram och tillbaka med utbildningens olika åldersspecialiseringar (jag kanske har missuppfattat vilka

uppdelningar som finns, men det finns förstås uppdelningar och de växlar med konsekutiva omstruktureringar i utbildningen).

Att ha sexåringar i skolan innebär i många fall att man ger sexåringarna ett lekområde som inte är avskilt från allmänhetens. Många skolor är oinhägnade. Visst håller personalen koll så gott den kan. Men om en främmande person går innanför staketet till en *förskola* frågar personalen genast vem hon eller han är och i vilket ärende hon eller han är där. Personalen har rätt att beordra personen att avlägsna sig. När *förskoleklassens* lekområde ligger på en *allmänning* (som t.ex. på mina barns skola) har inte personalen rätt att lägga sig i vilka som befinner sig där och varför. Visserligen har jag svårt att tro att brott skulle begås på denna plats. Men det är ändå stor skillnad mellan ett förskolebarns och ett skolbarns lekområde. Det medför risker att sexåringarna numera hänvisas till skolbarnens miljö. Att skolan nästan säger sig ta det ”juridiska” ansvaret innebär inte självklart att den kan ta ansvaret i verkligheten för småbarnen. (Det är svårt att få något klart besked om vem som faktiskt har ansvaret för förskoleklassbarnens säkerhet. Om det är skolan, kommunens skolförvaltare eller kommunens politiker. Eller om det är de riksdagspolitiker som har ålagt kommunerna att ha fem- och sexåringar i skolan. Eller kanske föräldrarna eller rent av barnen själva. När barnen går i förskolan råder det inte till närmelsevis samma tvivel om vem som får stå till svars om något händer). Det viktigaste är att inget händer mitt barn. Vem som – rättvist eller inte – får bära hundhuvudet (med vilket menas att t.ex. behöva stå i TV och försöka förklara hur en femåring kan försvinna från sin skola) i efterhand spelar ju ingen roll för barnet när det väl råkar ut för det värsta tänkbara. Om man nu ska tänka det värsta. Och det ska man, för det värsta *händer* ju.

Jag kanske är lite styvt spänd i denna fråga men det är inte utan anledning. En av sexåringarna på mina barns skola gick under eftermiddagens fritidsverksamhet in från gården för att gå på toaletten. När han kom ut på gården igen såg han ingen där, varken barn eller personal. Han återvände in i byggnaden men såg ingen där heller. Han sprang då en knapp kilometer längs en gångväg genom skogen till sin lillasysters förskola. Jag vet inte vad denna sexåring kände då han beslutade sig för att ta sig dit, men jag tror att han var rädd. När fritidshemspersonalen på skolan fick veta (från barnets pappa, som hade blivit uppringd av personalen på lillasystemens förskola) att ett barn saknades hade det bara gått några minuter sedan de senast såg honom. Allt måste alltså ha gått väldigt fort.

Om ett barn hade försvunnit från en *förskola* och sedan kommit till rätta skulle förskolan ha betraktat händelsen som en katastrof med lycklig utgång. Hur ser *skolor* på händelser som denna och vad kan de göra för att förhindra dem? På just den här skolan har man tagit allvarligt på det som händer. Men det är fortfarande vid en oinhägnad skola intill en skog som fem- och sexåringarna utövar sina lekvirvlar. Och inget är unikt med den här skolans säkerhetsnivå, det finns ett otal liknande skolor som har påtvingats ansvaret för små barn, *många* små barn.

Mycket av charmen med mina barns skola är just dess omgivning. En omgivning som passar bättre för äldre barn än för yngre, särskilt när antalet vuxna per barn inte är överväldigande (hur väl kan personalen f.ö. ta hand om de *äldre* barnen när den samtidigt måste passa en massa småbarn?). Man bör nog kunna vänta sig av ett skolbarn att det håller sig inom de gränser som har anvisats. Som skolbarn räknas inte förskoleklassbarn. Eller?

De regler föräldrarna sätter upp för sina barn när de inte går i förskoleklassen varierar från familj till familj. Jag känner dock på mig (men jag kan ha fel) att de flesta är överens om att fem- och sexåringarnas rörelsefrihet under förskoleklass och fritidshemstid ska begränsas, hur fritt de än får röra sig hemmavid. Därmed ställs andra krav på skolmiljön och personalen än om skolans yngsta barn skulle vara ett år äldre. Såvida man inte riktar kraven direkt till barnen. Många förskoleklassbarn är mogna nog. Andra är det inte och de måste utöva ett visst mått av våld mot sin egen barnslighet för att kunna ta det ansvar som då krävs av dem.

Det här kan verka som mycket väsen för ett litet frö. Men att det har hänt *en* gång att ett förskoleklassbarn har avvikit från skolan är en gång för mycket. Naturligtvis kommer allt alltid att kunna hända överallt. Ett barn kan alltid dra iväg, helgarderad går det inte att bli (att vägleda ett barn mot vuxenlivet innefattar ju att man successivt minskar barnets vuxenkontrollerade säkerhet till förmån för dess frihet. Det är en svår balansgång som inte hur lätt som en plätt kan avknipsas med flytande formuleringar om att allt alltid kan hända. Frågan är ju vad man ska riskera vid varje tillfälle under barnets uppväxt). För mig framstår denna händelse som ett tecken på att de beslutsfattare som har infört förskoleklass har varit otillräckligt reflekterande över vilka faror som en flytt av fem- och sexåringarna från den slutna förskolemiljön till den öppna skolmiljön kan medföra. Tycker skattebetalarna att de har råd att låta anpassa skolorna till yngre barn?

Är det inte i själva verket så att man kräver att sexåringarna ska vara lika mogna som man förut ansåg att sjuåringarna var? Det betyder att man har naggat barndomen i kanten.

Jag vill att barn ska få vara barn länge. Sannfloskel.

Det är stor skillnad på sexåringar och sjuåringar. Ett års åldersskillnad i den åldern kan inte jämföras med ett års åldersskillnad i högre åldrar.

Du kanske undrar vem sexåringen som rymde var. Jo, det *var* en av mina pojkar. Jag hade inte tänkt skriva det först för jag trodde att trovärdigheten skulle minska, jag trodde att du skulle tänka ”jaha, författaren är sur över något som har hänt med ungen hans, jaja den visan känner vi”, men nu har jag ångrat mig.

Jag vill inte ”lämna ut” mina barn på internet, men samtidigt känns det motiverat att i korthet beskriva detta barn (jag skriver ju inga elaka saker om en av de personer som jag älskar allra mest). Det blir så opersonligt annars. Är det verkligen så otroligt märkligt att han stack? Nej! Han är en helt normal sexåring och nästa gång kan det vara vilken annan sexåring som helst (fast jag tror inte att det kommer att hända igen. Jag räds inte i stövlarna. Men det *kan* hända igen!).

Trots att han har väldigt lätt för att läsa och räkna så tror jag att han i detta skede av livet främst behöver träna på andra saker. Han tillhör den grupp som *vill* få läxor och läxorna vållar honom inga problem. Eftersom han tycker att läxorna är kul så jag har inget emot att han gör dem. Men jag vill att han och andra sexåringar ska leka! Att han (åtminstone just nu) är en duktig skolelev innebär inte nödvändigtvis att han är mogen även på andra områden. Hur moget var det att lämna skolan och springa till lillasystemens förskola? (Kanske mycket moget?).

Sådana sexåringar som min bidrar till att man på sikt kommer att höja normen för vilka kunskaper man vill se hos förskoleklassbarnen (tillskrivet den 13 december 2006: I Haninge kommun ska man börja kontrollera att femåringar kan skriva sitt namn korrekt. Med mera.). Jag är övertygad om att man snart kommer att se förskoleklassen som klass ett och klass ett som klass två. Barnen gör det redan i viss utsträckning.

Denna utveckling pressar fram en obalanserad mognad hos barnen. Det är dåligt. Jag vill att mina barn ska upptäcka litteraturen, konsterna, musiken, färgerna, rörelserna, dansen, lukterna, poesin. De kommer att vilja läsa då, jag är inte ett dugg orolig. Fem- till sexåldern är dock inte rätt tillfälle att *hamra* in bokstäverna i barnens huvuden. Jag förstår inte vad som gör så många föräldrar nippriga. Litar de till någon skrämpropaganda? Läs sagor för barnen! Och hitta på egna! Låt barnen hitta på, gör det tillsammans, gör det själv. De kommer att vilja läsa!

Den som i den långa skoldrapan här ovan läser in kritik mot de pedagoger som har lejt för att ta sig an förskoleklasserna gör det med fördomar, eftersom sådan kritik inte förkommer.

Och varför skrev jag nu så? Ska det vara nödvändigt att skriva vad som *inte* står? Nej, det ska det inte. Men det kan vara bra att göra det ändå. För den som detta till trots ställer sig undrande kan jag tala om att detta inlägg inte handlar om skickligheten hos pedagoger i allmänhet eller på just mina barns skola. Jag tycker att mina barn verkar ha fina lärare. Och när jag ändå är inne på den enskilda skolan kan jag tala om att jag känner stort förtroende för den fritidshemspersonal som tar hand om barnen efter skol- och förskoletiden. Det är ju tack vare den personalen som jag tycker att det går ganska bra att ha mina barn i förskoleklass trots att jag övervägande är emot företeelsen som sådan. Personalen och jag har ju liksom barn ihop och såvitt jag kan se sköter den sin del bra, efter de förutsättningar som den har givits från ovan.

Jag tror att det över lag är viktigare vilka personer som barnen möter än vilket pedagogiskt program som har klubbats. Det är också viktigt vilket numerär personalen har. Personalen ska ha tid och lust att krama barnen och ha barnen i knät. Under alla år som mina barn har gått i förskola har det känts bra att lämna dem på morgonen. Jag har vetat att jag när jag har lämnat bort barnen från någonting som de behöver (min omsorg och kärlek) samtidigt har lämnat dem till någonting annat som de har velat ha (förskolepersonalens omsorg och kärlek). Hur bra jobb lärarna på mina barns skola än gör tror jag att de är för få för att tillfredsställa varje barn dess behov av kärlek och fysisk kontakt. Och den uppgiften är en av de mest basala som förskoleklassverksamheten har att fylla. Därför tror jag att den här skolan, med befintliga resurser, är mindre lämpad att ha hand det stora antal små barn som den nu gör.

Men det är inte pedagogerna på mina barns skola som har bestämt att det ska finnas fem- och sexåringar där. Sedan hoppas jag att jag kan lämna ämnet mina barns skola.

Det jag pratar om är ju en mänsklighetens utveckling som jag ogillar och då handlar det inte om den enskilda skolan. Vi som har barn är särskilt intresserade av hur barnomsorgen och skolan utformas (och vi ska inte avstå från att ha allmänna synpunkter på skolan av rädsla för att våra egna barns lärare ska tro att kritik egentligen är riktad mot just dem). Utformningen kan delas upp i en politisk (dock inte primärt en partipolitisk när det gäller förskoleklassfrågan) del och en verkställande del. Det som jag här kritiserar hör främst till den politiska delen.

Sedan vill jag förstås gärna sprida just mina skolpolitiska önsknings till andra människor, föräldrar och lärare m.fl. och frälsa dem. Så funkas ju politik. Ordet politik kan vara som ett grått skynke, invaggande i slentriamässig slummergeång med orubbliga cirklar. För mig handlar det här sexårsverksamhetssnacket om vad jag tror är bäst för min sexåring och för många andra sexåringar (jag vill inte gärna säga alla). Och faktiskt för samhället i stort. Kalla det barnuppfostran, kalla det filosofi, kalla det ideologi, kalla det pedagogiskt flummeri. Kalla det mission enligt Gurgelkottsektens Hullibulliprogram (www.gurgelkott.com). Eller kalla det kort och gott *politik*.

Jag tror att de flesta föräldrar, åtminstone i min kommun, är glada över att barnen börjar skolan när de är sex. De ser det som en chans för barnen. Jag tror alltså att politikerna som har bestämt det här med förskoleklass har stöd från dem de representerar (lite vag tankegång kanske, med tanke på att det var sossarna som riksbestämde på den tiden och att min kommun alltid har varit utpräglad borgerlig. De borgerliga partierna vill dock inte återinföra sjuåringarnas skolstart). Men de har inte mitt stöd och i en demokrati ska debatterande välkomnas och argument tas på allvar. Jag hoppas att det är så (inte minst inom skolan, som ska vara ett av barnens viktigaste nav för intellektuell utveckling). Det är kanske nödvändigt att gå med i ett parti om man ska ha framgång med sitt politiska engagemang. Frågan är bara vilket...

Jag vill förena mig med dom som tycker som jag i förskoleklassfrågan. Jag är säker på att fler bär på samma tankar men det tycks mig som att personer som hävdar den tidigarelagda skolstartens förträfflighet gör det oftare och med större emfas än sina meningsmotståndare. Det är dags att ändra på det.

Det här handlar ju förstås om mycket mer än att sexåringar inte borde gå i skolan. Den frågan är inte på långt när den viktigaste. Kanske inte ens så himla viktig alls (och jag överdriver dessutom nästan jämt – jag är kritisk till sexårsstarten men inte tror jag att himlen komma att falla ner över våra huvuden bara för att småbarnen får lära sig bokstävernas ABC). Den viktigaste frågan är mer diffus. En önskan om lekfullhet i hela samhället. Överallt och i alla åldrar. Det betyder inte att vuxna måste leka med bilar eller apa sig i TV:s lördagsunderhållning men det betyder att vuxna måste bevara en nära kontakt med sina blundlustiga sinnesupplevelser och sitt ketchuppruttuppskattande känsloliv (förlåt att jag uttrycker mig i nästan lackalängspräktigt trav). Nyfikenhet kanske man kan kalla det. Barnslighet om man så vill. Sådant som gör att man kan ha hellattjo, utan att ha behövt köpa tusen onödiga elektronikdetaljer. Allskölld av gurgelkroppsvätskor. Vi hjälper oss inte att vara människor genom att för tidigt fjättra leken och styra oss mot en mer formell utbildning.

Så hör upp, alla mina medtyckare! Vi måste lyfta oss och arbeta för barnens rätt att vara barn! Argumentera! Fräls! Börja med att lalla själv fast du är vuxen! Åh, om jag ändå kunde disciplinera mig och uttrycka mig kort, kärnfullt och utan tusen spretande grenar som susar i rymden

Jag tror (alltså) alls inte att sexårsstarten är någon katastrof, inte ens en mindre, särskilt inte om man litar till lärarnas goda omdöme.

Vilket jag i stor utsträckning gör (i största allmänhet, och inte minst när det gäller mina egna barns lärare). **Men sexårsstarten är en del av en dålig samhällstrend inom vilken man värderar människor efter andra kriterier än att de bara finns och att de vet hur man pussar en snigel eller bakar en kaka och klättrar upp i ett träd.**

Jag har sökt men hittills inte fått någon bra förklaring till varför det skulle vara bättre för barnen att börja i skolan när de är sex år än när de är sju. Det vill jag ha, eftersom jag tror motsatsen, trots att jag vet att de flesta barn kan lära sig otroligt mycket när de är små (kanske för att man då inte har hunnit lära dem vad som är svårt...). Säkert tycker de flesta sexåringarna dessutom att det är kul, så jag vill inte måla fan på väggen. *Men jag har fortfarande inte hört övertygande argument för sexårsstarten.* Jag tror fortfarande att de flesta som förespråkar tidig skolstart vill slippa att läsa sagor för sina barn och slippa att berätta för barnen om världen!

Vid sjuårsstart kan man välja att försöka få in barnet ett år tidigare om man anser det vara moget för det. Idag är flexibiliteten mindre. Om man tycker att ens sexåring inte är mogen för skolan saknas i stort sett möjlighet att vänta tills det år barnet fyller sju. Ifall man inte är rik och har råd att anlita osubventionerad barnomsorg (t.ex. genom att själv stanna hemma med barnet). Använder man en sådan lösning kommer barnet sedan direkt till klass ett utan att ha gått ”klass noll” och jag har svårt att tro att det inte skulle vara till nackdel för barnet. Som jag skrev tidigare ser barnen redan klass ett i viss utsträckning som klass två. I takt med att förskoleklassverksamheten blir allt mer etablerad kommer det att ställas högre krav på förkunskaper för att klara klass ett. *Förskoleklass - frivillig verksamhet? Inte mycket, och frivilligheten kommer i praktiken att minska...* Å andra sidan kan det vara en fördel att få tillbringa sitt sjätte levnadsår i hemmet med sina föräldrar så det kanske jämnar ut sig. Om nackdelar på det ena området kan kvittas rakt av mot fördelar på det andra... Det kanske funkar.

Lärarna må göra sitt bästa och vara hur fantastiska som helst utan att det ändrar faktumet att den politiska majoriteten har bestämt förutsättningarna. Och nu återvänder vi till refrängen i den fina i skatsången. I Sverige är det tillåtet att prata med människor, att försöka påverka människor och på så sätt ombalansera åsiktsvågen! Politik!

Men måste man antingen tycka som jag eller tvärtom? Bland dem som i likhet med mig vill se en ”fantasins revolution” finns det många som ser ett för revolutionen funktionsdugligt verktyg i förskoleklassen. Jag har vänner som gör det, vänner vilkas tankar spelar stor roll för mig.

Fram med åsikterna och lyssna på de andras! För en positiv utveckling. Fram för diskussionerna! Heja dom! Öppna famnen för dem som bryr sig! Och knäpp dem sedan på näsan, lagom mjukt.

Tillägg i augusti 2007:

Nu är det ett nytt läsår och ytterligare ett av mina barn har börjat i förskoleklass. Hon är fem år gammal. I samband med terminsstarten fick vi hem ett par ”kontrakt” som föräldrar och barn skulle skriva under. I det ena skulle barnet intyga att det känner till skolans regler och lova att inte bryta mot dem. I det andra skulle barnet intyga att det kände till vilka åtgärder som vidtages vid regelbrott.

Jag kan förstå att skolan prövar olika sätt att arbeta förebyggande för en trivsamt skola. De regler som dokumenten omfattar är sådana som hör till jordgolvet i de flesta föräldrars barnuppfostran (de handlar om att respektera varandra och inte retas etc). Att fästa sådana värderingar på papper och underteckna känns lite styligt men syftet är gott. Kanske gör dessa dokument nytta. Kanske är de ett sätt att få föräldrar som inte lär sina barn att respektera andra, att i alla fall en gång läsa upp lite ”schyssta” värderingar för sina barn. Och kanske sätter man extra ”press” på barnen att bete sig schysst om de har fått rita dit sin kråka.

Enligt min åsikt ska man vara försiktig med att låta icke läs- eller skrivkunniga femåringar att underteckna kontrakt. Jag tror att en del äldre barn ingår avtal som de inte förstår innebörden av, och hamnar i skuldfällor och andra fällor. Eller så upptäcker de att avtalen inte är något värda eftersom deras underskrifter inte gäller (som tur är för föräldrarna, som annars skulle få stå för notan när indrivaren knackar på). Jag vill att mina barn ska lära sig att avtal gäller. Lär de sig det genom att underteckna kontrakt som de senare upptäcker är ogiltiga?

Hur bra ”värdegrund” skolan än vill att mitt barn ska skriftligen ansluta sig till så står hela kontraktsförfarandet lite i strid mot en annan värdegrund som jag (och även skolan) parallellt vill förmedla till mitt barn; nämligen en som handlar om vikten av att tänka kritiskt och att kanske låta bli att göra som man blir tillsagd om man efter en intellektuell och/eller känslomässig analys har kommit fram till att man inte vill. I extrema fall kanske till och med trots att ett sådant val skulle innebära ett lagbrott.

Om föräldrarna har läst upp skolans regler för barnen så är det ju en smal sak för barnet att bara skriva under, eller rita en teckning om det är svårt att skriva. Men kanske inte så jättesmal ändå?

Det borde räcka med att föräldrarna med sina underskrifter bekräftar att de har gått igenom reglerna med sina barn. Att femåringarna ska signera är bara ett till i raden av tecken som visar att man inte vill att barn ska vara barn.

Min sjuåring har fått ett förberedelseformulär inför höstens utvecklingssamtal. Hans uppgift är att (tillsammans med föräldrarna) formulera de mål han tycker att han ska uppnå i svenska och matematik och även vilka sociala mål han vill uppnå. Ett sådant frågeformulär är måhända naturligt för ett äldre barn att besvara och jag utgår från att det som vår sjuåring har fått är en kopia av något som egentligen är riktat till just äldre barn. Tanken med att ge vår sjuåring en sådan kopia är förstås att hans föräldrar ska förbereda honom inför mötet och prata med honom om frågorna. Men när varje fråga har en liten streckad svarsrad tycker jag att man ändå inte på riktigt allvar har behandlat min sjuåring som en sjuåring, man har hellre sett att han vore lite äldre.

Jovisst, jag är lite överdramatisk, jag erkänner. Den här lappen är ju inte så konstig. Det är bra med utvecklingssamtal och när man väl kommer dit finns det inget konstigt. Men det *är* skumt att lämna en sådan lapp till en sjuåring. Jag tror att den är signifikant för vad svensk skola håller på att bli – en svans till dem som vill att barnen ska vara större än vad de är.

sniglar www.gurgelkott.com sniglar

SKOLVERKET

SKOLLAGEN (paragraf 2b rör förskoleklass)

SKOLVERKET OM FÖRSKOLEKLASS

SKOLVERKET: LÄROPLANER FÖR FÖRSKOLA, FÖRSKOLEKLASS, GRUNDSKOLA M.M.

SKOLVERKETS BESLUT I ETT INTRESSANT ÄRENDE RÖRANDE TIOÅRIG SKOLA

SKOLVERKETS KARTA ÖVER UTBILDNINGSSYSTEMET

MYNDIGHETEN FÖR SKOLUTVECKLING

Alltför ofta pratas det om vad barnen *klarar av*. Sexåringar kan förmås att hålla sig på mattan och inte ställa till det i klassen. Jag tycker att man mera borde tänka över vad vi vuxna kan göra för barnen än vad de kan göra för oss.

Den som tror att inställningen till förskoleklass är en fråga om vänster- eller högervändning har en torftig uppfattning om vad en människa är. På textdelen av detta internetexperiment (hela www.gurgelkott.com) har jag kanske tröttsamt ofta klagat över att många frågor som inte är partipolitiska tas för sådana ändå. Tycker du att det är tjatigt och att det verkar som om jag försöker göra mig märkvärdig? För det första vill jag absolut bidra till att man slutar att se viktiga livsfrågor som partipolitiska i de fall de inte är det. För det andra försöker jag inte att göra mig märkvärdig, tvärtom är det väldigt många människor som är som jag. Personer som har svårt att välja ett parti och till och med svårt att välja mellan rött och blått. Och det gör inte att man automatiskt ska rösta ”i mitten”. Vårt tvivel är både bra och dåligt för demokratin. Det bra är att vi tänker från flera håll och inte försöker att följa färdiga program. Det dåliga är samma som det bra - att vi tänker så mycket. Vi kanske har för svårt att ta ställning och låter bli att engagera oss i något parti eftersom vi tror att vi måste ställa upp på hela dess program. Och man är ju för lat, dum och okunnig för att starta eget... I slutändan kanske det partiet som vi sympatiserar *minst* med kommer till makten, bara för att vi är alltför nogräknade. Dumt. Vi kan ju inte ha lika många partier som medborgare. Eller hur? Det effektivaste måste ju vara att sälla sig till det parti som känns lagom pinsamt att bära banderoller för och sedan försöka påverka partiet så att det förändras till det bättre. Oj då vilken lång utvikning detta blev.

Den grupp som tycker som jag när det gäller sexårsverksamheten har tentakler ut över hela det partipolitiska fältet, så måste det vara!

Till och med många moderater tycker som jag i denna fråga (liksom f.ö. i många andra frågor, vilket inte är så konstigt med tanke på att jag själv är mer moderat än vad åtminstone snabbmallaren kanske skulle tro), trots att moderaterna som parti har gått till val på att utveckla *förskolan* så att den blir ”mer lärande”. Jag skrev till partiet och frågade vad det menade. Det svarsbrev jag fick innehöll inget svar på min fråga. Jag fick däremot veta bl.a. att den allmänna förskolan (gratis frivillig förskola 525 tim/år från fyra års ålder) ska erbjudas från tre års ålder och att förskolans nationella mål ska bli tydligare. Det verkar ju bra, tycker jag. I vilket avseende förskolan ska bli ”mer lärande” är dock upp till väljaren att gissa. Läs själva genom att klicka på luck! [KLUCK](#). (*Tillagt den 13 december 2006:*) Min egen gissning är att moderaterna inte ligger så långt från Haninges socialdemokratiska politiker som vill kräva av femåringar att de har allsköns kunskaper som man lär sig i grundskolan. [Sossar](#).

(Tillagt den 14 oktober 2007:) Nu visar sossarna sitt populistiska ansikte allt tydligare. Sossarna krälar, av dumhet och av glupskt trånande efter makten. Och de vet att de förlorade den delvis p.g.a. att folk trodde på Folkpartiets och Moderaternas onyanserade (min uppfattning) bild av skolan och på samma partiers kommunistinfluerade (min uppfattning) hårdrecept. Nu har vi två block som försöker överträffa varandra i hur man ska *tvunga* barn att lära sig, istället för hur man ska få dem att *vilja* lära sig.

Länk till artikel på DN Debatt (artikel av ytterligare några som ser skrivna kontrakt mellan barn, föräldrar och lärare som ett lärandets credo – och som dessutom vill ta det slutgiltiga klivet till en obligatorisk förskoleklass): [Yriga nysossar som vill att barn inte ska vara barn men något annat.](#)

Snälla, kom inte nu med några självklarheter om att förskolan ska vara pedagogisk. Förskolan har en annan pedagogik än grundskolan och man lär sig andra saker. Jag tror att många vuxna vill att barnen ska börja med ett grundskoleartat lärande redan som treåringar. Det vill inte jag. [Se här!](#)

... Säg mig, vad ska jag rösta på om jag vill att barns och vuxnas barnslighet ska tas på allvar? Häst eller ko?

P L I N G

pessimistens snäcka

Inte i något samhälle kommer man att tycka att det är outhärligt med någon som har lärt sig att spela cello så att hjärtat fladdrar i vinden, eller med någon som skriver en dikt som får blommorna att rodna. Inte i något samhälle kommer man vilja att barn ska leka eller att stora ska leka. Man hoppas inte att plankstrykare Strömdahl ska kliva av sin cykel en stund för att släppa en barkbåt i bäcken och se den segla neråt för att så småningom slukas under de trolska mörkrötterna som höljer det porlande flödet borta vid kröken mot vampyrgrottan. Man får inte vara barfota, man får inte droppa och man bör absolut inte baka en kaka och klättra upp i ett träd. Inte smyga i mörkrets dans och inte försöka se ut som en tiger. Ingen vill att änkejungfrun Brittis ens ska *låtsas* att hon håller upp kaffet med hjälp av jedikraft. Inte i något samhälle kommer man att lyfta på hatten åt en snigel eller pussa på snön när den yr. Eller?

Barn leker på många olika sätt. *Leken är nödvändig för barnets utveckling.* Olika sorters lek är bra för olika utvecklingsområden. Naturen (?) har ordnat det hela så fiffigt att barnen tycker att lek är kul och därför måste de inte *tvungas* att leka. De leker ändå. Allt detta vet alla (?) som arbetar med barns lärande.

Jag vill gå ett steg längre. Varför ska man hela tiden prata om barnens lärande och utveckling? Varför ska det *alltid* sättas i centrum? Att de tycker att det är *kul* att leka är ett skäl som är starkt nog för att låta dem leka. Är inte just (bl.a.) *kul* något vi vill ha under den tid som vi tillbringar här på jorden i väntan på... på... på... ja, på vad?

Heter det inte LEktioner förresten, och visst är det LEKsor barnen får? Okej da, förlåt.

Förresten förresten. Jag undrar om inte allt fler skollärare går i folkparti-moderat-sossarnas gråboja. På senare tid har jag oftare än förr träffat på lärare som inte vill släppa sex- och sjuåriga barn från klassrummet för att medverka som musiker på en konsert. Om det inte är idrotten eller musiken som barnet behöver gå ifrån.

Det finns gott om forskning som tyder på att barn med studieproblem eller andra problem i skolan kan ha nytta av att idrotta och musicera. Det finns också forskning som säger att barn utan sådana problem kan ha nytta av att idrotta och musicera. Visserligen blir all forskning mot- eller vidareforskad och senaste resultat varierar. Men jag tror i alla fall vad jag tror: Spelelever kommer inte att straffas med utvecklingsskada för att de drar en vals ibland.

De barn det har handlat om i de fall jag själv har varit inblandad har *inte* haft problem i skolan. Det har rört sig om välartade, renkammade duktiga barn som läser obehindrat i första klass. Varför får dom inte ledigt en halvtimme för att spela en konsert för sina kamrater eller för gamlingarna på något äldreboende i kommunen?

Oaktat om det ur spänd skolsynpunkt är bra eller dåligt för barnen att missa den timmen kanske man skulle vilja unna dom att ha JÄTTEKUL?!

Barnen är riktiga personer som lever *nu*. Meningen med deras liv är inte att bli vuxna.

I min kommun har politikerna i kommunen bestämt en egen liten lokal detalj, nämligen att skolan ska börja klockan åtta på morgonen. Alla skolor, och bestämmelsen gäller även förskoleklass. Flexibiliteten i barnomsorgen har därmed minskat i den här kommunen (som för övrigt styrs av ett parti som har "valfrihet" som en av sina huvudparoller). Det är inte bra för mina barn. Jag är ju musiker och jobbar mycket på kvällar och nätter. Morgonen är en viktig tid för mig och barnen eftersom det är den tiden som vi oftast skulle kunna ta det lite lugnt tillsammans.

Att förskoleklassen måste börja klockan åtta på morgonen är att, åtminstone när det gäller mitt barn (räknas det?), nalla av barnets tid med sina föräldrar.

[Lite annat hullibulligrejs om skola och annat mer eller mindre näraliggande och det och sånt \(länk\)](#)

www.gurgelkott.com

OBS! GRÖNT STYCKE! TILLSKRIVET EFTER NY INFORMATION I OKTOBER 2006!

Är förskoleklass verkligen den enda barnomsorg som erbjuds? Det beror på hur man ser det. Jag fick just hem ett veckobrev från mina barns skola. Där står det att kommunen inte delar ut SL-kort till förskoleklasslever och att de inte är berättigade till skolskjuts eftersom inskrivning i förskoleklass är frivillig. Det påpekas särskilt att alla föräldrar har rätt att ansöka om ett extra förskoleår istället för förskoleklass. Det har kommunen inte informerat om tidigare. Jag antar att man kan klicka sig fram till någon sådan information på kommunens hemsida men jag anser att det inte är tillräckligt. Förskoleklassen har hela tiden framställts som något självklart att gå i. Nittiofem procent av kommunens alla sexåringar går i förskoleklass (hur många procent som går i förskola vet jag inte, men jag gissar att det rör sig om ett försvinnande litet antal barn). När barnen var fem år kom det informationsbrev som bara handlade om förskoleklass, inte alls om möjligheten att fortsätta på förskolan.

Det skulle förvåna mig om förskolorna har pedagogisk beredskap att ta hand om sexåringar. Jag tror att det lär bli fråga om en repris av fyra- och femåringarnas aktiviteter. Hur kul är det?

Jag fick alltså inte veta att barnen kan gå kvar i förskolan förrän det var för sent (jag hade nog ändå inte valt det alternativet). Eftersom informationen om denna möjlighet har varit så bristfällig tycker jag att det som jag har skrivit om den barnomsorg som erbjuds fortfarande är riktigt. Jag ändrar därför inte i skriften, jag ser förskoleklass som den enda barnomsorg som har erbjudits.

PRÄSTOPP PRÄSTOPP PRÄSTOPP PRÄSTOPP PRÄSTOPP

OCCH NU KOMMER DET NYTT! TILLÄGG DEN 13 SEPTEMBER 2007

NU har jag fått veta hur det egentligen är. Och det ställer en del av det ovan skrivna på ända. NÄMLIGEN är det så att det inte alls är alla förskoleklass-klasser som går i vanliga grundskolor och följaktligen inte heller är integrerade med grundskolans klass ett. Jag har inte varit tillräckligt duktig på att kolla vilka alternativ som finns. I min (tydligt) uppdaterade världssyn väljer man för- och grundskola efter geografiskt läge och räknar med att de olika kommunala skolorna är likvärdiga. Jag har felaktigt trott att man kan ställa samma höga krav på alla kommunala skolor. Man kan inte göra det, varje skola har sin egen inriktning och att låta skolans geografiska läge avgöra valet är idiotiskt. Man ska istället hitta en skola vars verksamhet man ställer upp på och sedan köra dit barnen (med bil, hej hopp).

Om min femåttalvåriga dotter nu får flytta till en förskoleklass som är en förskoleklass och inte något annat ska hon inte behöva lida för att hon inte har lärt sig att läsa och räkna, när hon nästa år får börja i grundskolan. Jag känner mig inte alls säker på att hon helt kommer att få slippa ett sådant lidande. Är jag absurt uppdragen? Det tror inte jag (fast vad vet jag, jag är ju jag...).

Så här står det i denna uppsats någon decimeter upp (slutet på det gröna tillägget på sid 6-7), och jag upprepar (ungefär) samma text här:

Jag fick alltså inte veta att barnen kan gå kvar i förskolan förrän det var för sent. Ännu senare fick jag veta att det på vissa skolor finns en blandning av förskola och grundskolelik förskoleklass: nämligen förskoleklassverksamhet som är förskoleklass utan att vara smyggrundskola.

Eftersom informationen om dessa möjligheter har varit så bristfällig anser jag att det som jag har skrivit om den barnomsorg som erbjuds fortfarande är riktigt.

Jag ändrar därför inte i denna artikel, jag ser grundskolelik förskoleklass som den enda barnomsorg som har erbjudits.

Jag tror att inte ens kommunens skolinformerare har skillnaderna mellan de olika skolornas inriktningar klara för sig. Om de hade haft det är det knappast möjligt att jag skulle ha missat den tydliggörande informationen om dessa som borde ha nått mig, åtminstone genom mitt eget klickande på kommunens hemsida.

Nu har jag gjort en efterkontroll:

Efter att ha klickat omkring på kommunens hemsida en väl tilltagen stund har jag ännu inte hittat minsta antydning om att de olika förskoleklassverksamheternas inriktningar skiljer sig markant från varandra. Det var svårt att alls hitta någon information om förskoleklass men till slut hittade jag en sida som förklarar lite grann (dock, som sagt, inte att valet av skola spelar en avgörande roll).

Däremot får man bl.a. veta följande: *"Den så kallade portalparagrafen i skollagen säger att alla barn och ungdomar i det offentliga skolväsendet ska ha tillgång till en likvärdig utbildning. Oberoende av kön, geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden har alla denna rätt."*

"Utbildningen" (ett småfuligt ord att prata om i samband med femåringar!) är knappast likvärdig eftersom de olika förskolornas inriktningar är så olika varandra.

Inom parentes kan man förresten undra hur det funkar, det där med att geografisk hemvist och ekonomiska förhållanden ska vara egala faktorer för tillgången till en likvärdig utbildning. Hur är det egentligen för den fattige som i denna stora kommun har långt till en förskoleklassverksamhet som inte är förtäckt grundskola? Har de råd att välja skola? Det kan bli svårt utan bil. Det bästa, tycker jag, vore om de kommunala skolorna var varandra likvärdiga.

Kommunens hemsidas förskoleklass-sida: <http://www.vallentuna.se/content.asp?sidid=161>

Eller gå till www.vallentuna.se och skriv in "förskoleklass" i fältet "sök". Öppna den fjortonde länken uppifrån i träfflistan.

Nya perspektiv. Det vill väl skolan få? Samlar inte den på perspektiv?

"MEN BYT SKOLA DÅ!"

Så kan man nog tänka sig att säga till en sån där som mig.

Fast

jag tycker att dom där som byter skolor stup i kvarten har lite

fel.

Dessutom är det mesta i mina barns skola bra. Det här dokumentet handlar om sådant som *inte* är bra, och då nästan bara sådant som gäller skolan i stort, snarare än just mina barns skola.

Skolan ska vilja att föräldrarna är kritiska men inte asjobbiga i onödan.

Jag hoppas att den vill det.

OCH:

Jag och Catta ÄR inga asjobbiga föräldrar.

Vitt socker?

Förlåt mig för sursträngen. Jag och min fru fick väl en lite olycklig start på hela förskoleklasseriet då vårt äldsta barn började i förskoleklassen för några år sedan. Vi kanske inte hade gjort tillräckliga efterforskningar. Den första förskoleklassdagen visade det sig att de flesta föräldrar hade klätt upp sig och barnen som om det var första *skoldagen*, och hela uppropet gick i högtidlighetens tecken. Vi som trodde att vårt barn skulle börja sitt sista förskoleår... Då väcktes våra första stora frågor om vad förskoleklassen egentligen är för något. Vi borde kanske inte bry oss. Jag vet inte.

NU BLIR DET FORMELLT RIKTIGT ATT FÖRSKOLAN ÄR GRUNDSKOLAN?

SENT TILLÄGG: Den 15 september 2009 sade utbildningsministern i TV att vi borde ha tio skolår, och att det bara vore naturligt nu när nästan alla ändå går i sexårsverksamheten som ju ändå är...

Svart på vitt att utvecklingen går åt det håll som jag befarat och omsurrat. Äntligen full ärlighet om vad förskoleklassen är! Heders åt *det* i alla fall.

Jag är kanske lite för lagd åt att se konspirationer i var buske. Nej förresten, jag tror inte att det är så. Men VARFÖR var man inte tydlig från början när förskoleklassen infördes. DÅ stöttade man sig på forskare som ville ha en mjuk övergång från för- till grundskola. Man införde förskoleklasser som visade sig snarare utgöra tidigarelagd skolgång än den mjuka övergång som forskarna ville ha.

Samtidigt har allt fler och högre röster höjts från alla möjliga håll (inte minst från föräldrar runt omkring i landet) om att skolan inte är hård nog, att barnen måste LÄRA sig något. Ögonen har då fallit på förskoleklassen och man har observerat att den liknar skolan och att nästan alla sexåringar går där. Det enda som saknas för att helt och fullt göra verksamheten till grundskola är den formella rätten, vilken är lätt att införa då verksamheten ju redan är etablerad.

Man har skjutit in en tidigare skolstart bakvägen i vårt land. Det är fult gjort. Man ska säga det man tycker, inte mygla så där. Att rättfärdiga förskoleklassen som grundskola bara för att den ändå har kommit att bli det är inte bra. Det är som de här piratpartitöntarna som uppmanar till lagbrott för att sedan, med hänvisning till att så många bryter mot lagen, försöka ta bort lagen. Det är låg moral. Ett annat liknande fall är när jag har sagt till mina barn att de inte får sätta på ett dataspel. Sedan ser jag att de har gjort det i alla fall, och säger åt dem att stänga av. Då får jag veta att det inte går, eftersom de är mitt inne i en bana som ”inte går” att stänga av.